

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih a Dln 2.—, do 100 vrt Dln 2.50, od 100 do 300 vrt a Dln 3.—, večji inzerati peti vrt Dln 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Dln 12.—, za inozemstvo Dln 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Punktaška politika pohojena in pomandrana

V najljutejši borbi, katere se je udeležilo 70 odstotkov vseh volilcev, je bilo pri včerajšnjih občinskih volitvah v dravski banovini za režim oddanih 137.000 glasov od 188.000 skupaj oddanih glasov — Punktaši so dobili le 48.000 glasov — Jugoslovenska nacionalna stranka si je priborila čez 300 občin, dočim so si punktaši obdržali še 53 občin — Njihovi pomočniki socialisti pa so prejeli vsega skupaj 2037 glasov in imajo v rokah dve občini —

Volilna borba za občinska zastopstva je končana. Narodu je bila dana prilika, da izbere iz svoje srede može, ki jim izroči in zaupa upravo občine. S tem je bilo tudi izrečeno, da narod odobrava njih nacionalno politiko. Narod je odklonil politiko punktašev, ki so hoteli ne le zaustaviti razvoj uedinjenja, ampak so hoteli nas poriniti nazaj na leto 1918, da bi postali brezpomembna igračka velike mednarodne politike. A naš narod je rekel: Nočemo nazaj, ampak hočemo naprej!

Propadla je politika negativnega odpora in zmagala je politika pozitivnega in konstruktivnega dela. Še noben narod si ni ustvaril srečne bodočnosti z negativnim odporom, ampak samo s smotnim delom. Punktaši niso nikdar povedali, kako si mislijo priversti narod do srečne bodočnosti, tudi niso povedali, v čem naj obstoja ta srečna bodočnost. Njih umetnost obstoja samo v zanikanju sedanjega stanja. To pa je premalo.

Marsikdo se bo vprašal, kako je mogoče, da je komaj ena četrtina volilcev glasovala za nekdanje klerikalce, medtem ko so tri četrtine oddale svoj glas za napredno in nacionalno politiko. Saj vendar narod ne more tako hitro spremeniti svojega političnega prepričanja. Kako je to, da so bivši klerikalci dobili v zadnjih desetletjih polovico do tri četrtine glasov, sedaj pa samo eno četrtino? Odgovor je jako enostaven in za vsakega, ki pozna zgodovino našega političnega boja zadnjih desetletij, jasn. Znano je vendar, da so se prejšnje volitve delale pod hudim pritiskom spovednice in cerkve in kar je s tem v zvezi. Pri sedanjih volitvah pa je bil ta pritisk izločen. Narod je sedaj slobodno brez strahu oddal svoj glas. V naši zgodovini je to prvi slučaj, da je bil teror od bivših klerikalcev zlomljen. Posledice so se pokazale. Klerikalci so propadli in ni več nade, da bi kdaj vstali.

Končni rezultat

Ljubljana, 16. oktobra. Končni izid občinskih volitev v dravski banovini je tale:

volilnih upravičencev je 274.282, glasovalo je skupno 188.017.

volilna udeležba znaša torej 68,5 odstotka.

JNS je dobila 122.388 glasov, t. j. 65,4 odstotka, kompromisne liste 15.299 glasov, t. j. 8,1 odstotka, opozicija je dobila 48.293 glasov, t. j. 25,6 odstotka, socialisti so dobili 2.037 glasov, t. j. 1 odstotek.

Od 369 občin dravske banovine je zmagala JNS v 296 občinah, razen tega pa so prodrle kompromisne liste še v 16 občinah, tako da je skupno v 312 občin v nacionalnih rokah. Klerikalni punktaši so obdržali samo še 54 občin, socialisti pa imajo večino v 2 občinah.

Srez Brežice

Volilnih upravičencev je bilo 9791. Volilo pa je 6738 volilcev. Dobile so: JNS 5488 glasov, kompromisne liste 235 glasov, opozicija pa 1015 glasov. JNS ima 13, opozicija pa eno občino.

Srez Celje

Volilnih upravičencev je bilo 15.000, volilo pa je 10.003. Dobile so: JNS 6249, kompromisne liste 3888, opozicija pa 2949 ter socialisti 417. JNS je zmagala v vseh 21 občinah.

Srez Črnomelj

Volilnih upravičencev je bilo 3966. Volilo pa je 3034 volilcev. Dobile so: JNS 1991, opozicija pa 1043. JNS ima 6 občin, opozicija pa 1.

Srez Dolnja Lendava

Volilnih upravičencev je bilo 10021, volilo pa je 6853 volilcev. Dobile so: JNS 3578, kompromisne liste pa 3275. JNS ima v tem srezu vse občine.

Srez Gornji grad

Volilnih upravičencev je bilo 4663, volilo pa je 3206 volilcev. Dobile so: JNS 2167, kompromisne liste 296, opozicija pa 743. JNS ima 6 občin, opozicija 3, 1 občina pa kompromisno listo.

Srez Kamnik

Volilnih upravičencev je bilo 10.135, volilo pa je 8114 volilcev. Dobile so: JNS 4373, kompromisne liste 714, opozicija pa 3027. JNS ima 11 občin, opozicija 6 in kompromisne v 1 občini.

Srez Konjce

Volilnih upravičencev je bilo 5471, volilo pa je 3206 volilcev. Dobile so: JNS 1843, kompromisne liste 780, opozicija pa 583. JNS ima 6 občin, opozicija pa 1.

Srez Kočevje

Volilnih upravičencev je bilo 10.696, volilo pa je 7972 volilcev. Dobile so: JNS 5808, opozicija pa 2164. JNS ima 12, opozicija pa 2 občini.

Srez Kranj

Volilnih upravičencev je bilo 9811, volilo pa je 7275 volilcev.

Dobile so: JNS 4335, kompromisne liste 398, opozicija pa 2542 glasov. JNS ima 12, opozicija pa 3 občine.

Izpostava Škofja Loka

Volilnih upravičencev je bilo 5833, volilo pa je 4665 volilcev. Dobile so: JNS 2396, opozicija pa 2369 glasov. JNS ima 7, opozicija pa 2 občini.

Srez Krško

Volilnih upravičencev je bilo 14.332, volilo pa je 9618 volilcev. Dobile so: JNS 5816, kompromisne liste 875, opozicija pa 2827 glasov. JNS ima 14, opozicija 3, kompromisne liste pa 2 občini.

Srez Laško

Volilnih upravičencev je bilo 10.606, volilo pa je 7165 volilcev. Dobile so: JNS 3513, kompromisne liste 937, opozicija pa 3415 glasov. JNS ima 4, opozicija 3, kompromisne liste pa 1 občino.

Srez Litija

Volilnih upravičencev je bilo 10.357, volilo pa je 8104 volilci. Dobile so: JNS 4019, kompromisne liste 1292, opozicija 2492 in socialisti 301 glas. JNS ima 8, opozicija 3, kompromisne liste pa 3 občine.

Srez Ljubljana — okolica

Volilnih upravičencev je bilo 20.457, volilo pa je 14.717 volilcev. Dobile so: JNS 9048, kompromisne liste 1809, opozicija pa 3860 glasov. JNS ima 21, opozicija pa 3 občine.

Srez Ljutomer

Volilnih upravičencev je bilo 10.414, volilo pa je 7315 volilcev. Dobile so: JNS 5169, opozicija pa 2149 glasov. JNS ima 18, opozicija pa 1 občino.

Srez Logatec

Volilnih upravičencev je bilo 7505, volilo pa je 5189 volilcev. Dobile so: JNS 3579, opozicija pa 1610 glasov. JNS ima 10, opozicija pa 2 občini.

Srez Maribor — desni breg

Volilnih upravičencev je bilo 14.590, volilo pa je 9266 volilcev. Dobile so: JNS 7350, kompromisne liste 523, opozicija pa 1393 glasov. JNS ima 12, opozicija pa 2 občini.

Srez Maribor — levi breg

Volilnih upravičencev je bilo 13.634, volilo pa je 8065 volilcev. Dobile so: JNS 6259, kompromisne liste 332, opozicija pa 1474 glasov. JNS ima 17, opozicija pa 1 občino.

Srez Metlika

Volilnih upravičencev je bilo 2602, volilo pa je 2063 volilcev. Dobile so: JNS 1476, opozicija pa 587 glasov. JNS ima vse štiri občine.

Srez Murska Sobota

Volilnih upravičencev je bilo 15.597, volilo pa je 10.454 volilcev. Dobile so: JNS 10.027, kompromisne liste pa 427 glasov. JNS ima 18, kompromisne liste 1, opozicija pa nobene občine.

Srez Novo mesto

Volilnih upravičencev je bilo 12.489, volilo pa je 8098 volilcev. Dobile so: JNS 5439, kompromisne liste 316, opozicija pa 2343 glasov. JNS ima 14, opozicija pa 2 občini.

Srez Prevalje

Volilnih upravičencev je bilo 8767, volilo pa je 5380 volilcev. Dobile so: JNS 2930, kompromisne liste

1517, opozicija pa 364 in socialisti 569 glasov. JNS ima 5, kompromisne liste 4, socialisti in opozicija 1 občino.

Srez Ptuj

Volilnih upravičencev je bilo 17952, volilo pa je 12383 volilcev. Dobile so: JNS 7993, kompromisne liste 1056, opozicija pa 3334 glasov. JNS ima 21, kompromisne liste 3, opozicije pa 4 občine.

Srez Radovljica

Volilnih upravičencev je bilo 10625, volilo pa je 8104 volilcev. Dobile so: JNS 4937, kompromisne liste 281, opozicija 2287 in socialisti 599 glasov. JNS ima 11, socialisti 1 in opozicija 3 občine.

Srez Slovenjgradec

Volilnih upravičencev je bilo 7207, volilo pa je 4624 volilcev. Dobile so: JNS 1936, opozicija 2537, socialisti 151 glasov. JNS ima 4, opozicija pa 5 občin.

Srez Šmarje

Volilnih upravičencev je bilo 11445, volilo pa je 6403 volilcev. Dobile so: JNS: 4569, kompromisne liste 548, opozicija pa 1286 glasov. JNS ima 12, opozicija pa 2 občini.

Odmev v Beogradu

Beograd, 16. oktobra. Notranje ministvo je izdalo danes komuniké o občinskih volitvah, ki so se vršile včeraj v dravski, zetski in vardarski banovini. Komuniké poudarja, da je z včerajšnjim dnem dokončana nova uredba občin po enotnem občinskem zakonu za vsa država. Po poročilih notranjega ministva je bila udeležba pri včerajšnjih volitvah v vseh treh banovinah proti pričakovanju, velika. Volitve so potekle v redu in miru. Le v Danilovgradu v zetski banovini in v Puštalu v dravski banovini je prišlo do spopadov med pristaši dveh nasprotnih skupin. Edini incident se je dogodil v Limbušu v mariborskem srezu, kjer je okrog 30 ljudi, ki so se pripeljali z avtomobili tik pred zaključkom volitev, ob 17.45 vdrla v volilni lokal, naperilo na člane volilnega odbora revolverje, pobralo vse volilne spise in se z avtomobili zopet odpeljalo.

V tujakšnih političnih krogih najbolj komentirajo rezultat občinskih volitev v dravski banovini, ki ga smatrajo za največjo zmago jugoslovenske nacionalne ideje. Zlasti se živo komentira dejstvo, da punktaši niso prodrli niti v onih občinah, kjer so kandidirali najuglednejši voditelji bivše SLS, kakor n. pr. bivši minister Venjak. V krogih inozemskih novinarjev pa najbolj komentirajo dejstvo, da so klerikalci propadli celo v rojstnem kraju dr. Korošca. To smatrajo za najbolj jasn dokaz, da so Slovenci obrnili hrbet vsem punktašem in da nočejo več slediti zapeljencem.

Izjava ministra Puclja

Izid volitev v dravski banovini pomeni najpomembnejšo zmago jugoslovenske nacionalne ideje

Snoči po končanih volitvah je prišel v Ljubljano z vlakom minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Puclj, ki ga je poselil urednik našega lista ter ga naprosil za izjavo o občinskih volitvah. G. minister se je nasmešnil in takoj odgovoril: »Porušena bajka«. Nato je izjavil nadalje:

»Ko so bile razpisane občinske volitve v dravski banovini, sem bil tega dejstva resnično vesel. Dasi sem se zavedal težkega gospodarskega položaja, v katerem živimo, vendar nisem niti trenutno kolebal v veri, da bo narod v mejah še ožje domovine sledil tudi v tem primeru svojemu dobremu geniju. Zato sem z vso silo priporočal ustno in pismeno kompromise, da v harmoniji ob sodelovanju vseh vzpostavimo povsod dobre občinske uprave. Brezglava in nesparietna opozicija pa je smatrala takšno moč nastope za slabost in bojazljivost. Kljub boljšemu prepričanju, tako mojega kakor tovarišev, so zapeljali narod v borbo, prepričanje in sovraštvo, ne za korist občin in ne za korist prebivalstva, temveč iz same politične nepreračunane prepirljivosti. Tudi možje, ki so pristali na kompromise, so morali odstopiti in do

zadnje gorske vasice so poizkušali prepričati vsakogar o svoji nekdanji moči in prejšnji večini nekdanje njihove oblasti. Narod pa je dobro občutil veliki in važni zgodovinski trenutek in sedaj, ko stojimo ob teh poraznih številkah za vrtoglavo vodstvo nekdanje vsemogočne SLS, ugotavljamo z zadostnostjo, da je narod za vse veke obsodil to falirano drhal in porušil pri nas obstoječo ba», da so to vsemogočni gospodari, katerim sledi narod v še tako brezglavi politiki kakor čreda ovac.

Izid občinskih volitev v dravski banovini 15. oktobra t. l. je odgovoril vsem tem in tudi tistim izven naših mej, ki so jim radi prisluskovali in tudi verjeli, da je tiste, nekdanji trko strašne strahovlade za vselej konec. Bajka je torej porušena iz temelja. Sedaj nastopa nova doba. Navadno smo po končanih volitvah odpuščali tudi nasprotnikom. Tudi sedaj bodi tako! Odnostili bodo z nami, toda za zapeljivce bo sledila najstrožja kazen in preganjanje do konca, da tako naša lepa slovenska zemlja očistena tega plevela in da bo narod svobodno gospodaril v lastnih občinah.

Podrobni rezultati v ljubljanskem srezu

Borovnica: 725 volilcev, 570 oddanih, Petrič Ivan 260, Suhadolnik Ivan 253, Švigelj Franc 57 (vse tri JNS). Brezovica: volilcev 720, oddanih 496, Novak Franc 309, Marinko Anton 187. Dobrova: volilcev 620, oddanih 414, Knez Andrej 137, Černe Franc 277. Dobrunje: volilcev 1380, oddanih 1005, Maklavc Josip 466, Gorše Franc 195 kompr., Trkov Janez 344. Dol: 790 volilcev, 609 oddanih, JNS: Grad Ivan st. 323, Moder Matevž 286. Grosuplje: volilcev 858, oddanih 590, Zitnik Alojzij st. 420, Adamčič Miha 170. Horjul: volilcev 607, oddanih 455, Filipič Lovro 126, Bastič Ivan 329.

Ig: volilcev 433, oddanih 361, Hitec Josip 203, Toni Franc 158. Ježica: volilcev 1067, oddanih 769, Ramovš Ivan 530, Plevnik Ignac 239. Medvode: 707 volilci, 455 oddanih, JNS: Suštaršič Jože 455. Moste: volilcev 1690, oddanih 798, Pavčič Pavel 518, Oražem Josip 280. Polhov gradec: volilcev 638, oddanih 503, Leben Jože 143, Trobec Josip 360. Dev. Marija v Polju: volilcev 1401, oddanih glasov 1071, in sicer: Jamšek Janč 543 glasov, kompr. Gartožka Ivan 257 glasov, Grum Karel 270 glasov. Preserje: 584 volilcev, 504 oddanih glasov, JNS: Košir Franc 253 glasov, kompr.

Debeve Jože 251 glasov.

Rudnik: volilcev 364, oddanih 284, Jeršin Karol 170, Strubelj Andrej 114.

Šmarje: volilcev 597, oddanih 453, Škerjanc Jože 231, Škerjanc Anton 222.

St. Jurij: volilcev 487, oddanih 343, Goršič Alojzij 199, Perme Josip 144.

St. Vid: 940 volilcev, 736 oddanih glasov, JNS: Babnik Valentin 496 glasov, Strukej Anton 300 glasov.

Tacen: volilcev 607, oddanih 481, Medved Ivan 350, Juvan Franc 131.

Tomšelj: volilcev 397, oddanih 315, Modic Jakob 201, Kraljič Ivan 114.

Vič: 1806 volilcev, 1117 oddanih glasov, JNS: Petrovčič Jurij 716 glasov, Pavlič Viktor 100 glasov, Gale Rudolf 301 glas.

Vrhnika: 1702 volilcev, 1290 oddanih glasov, Hočevar Stanko, mg. ph., 923 glasov, Marolt Marjan 367 glasov.

Zgornja Šiška: 920 volilcev, 714 oddanih glasov, JNS: Zakotnik Ivan 440 glasov, Perko Matija 274 glasov.

Zelmlje: 456 volilcev, 360 oddanih glasov, JNS Dolenc Ivan 181 glasov, Glavan Josip 179 glasov.

Zmagoslavje v Mostah

Izid volitev v Mostah, kjer je mnogo nad 20 let gospodaril klerikalni župan Oražem, je prava senzacija za vse volitve in je zato tudi Ljubljana sprejela veselo vest z največjim navdušenjem, saj so pristali JNS pri glasovanju tako manifestativno pokazali svoje napredno in jugoslovensko mišljenje in ogorčenje nad razdornim stremljenjem punktašev, da je zavednost Močanov res vsega občudovanja vredna. Ze mnogo pred razglasitvijo končnega rezultata se je v Mostah zbrala ogromna množica, ki je z čez vso široko cesto segajočo državno trobojko med prepevanjem narodnih himn in vzklikanjem kralju in državi odšla pred volilni lokal JNS v Košakovi restavraciji in priredila veličastno ovacijo nosilcu zmagovalne liste g. Pavliču. Ta se je volilecem zahvalil z ognjevitim govorom, nato so pa odšli manifestant v mesto, kamor jim je končni rezultat prinesel navdušeni predstavnik liste župan g. Šeme. Ko so volilci čuli, da je JNS dobila 518 glasov, razen tega je pa za to listo glasovalo še 309 zavdnih železničarjev in državnih uslužbencev, zmage gotova Oražmova lista je pa pogorela z 280 glasovi in samo 23 drž. uslužbenci, se navdušeno sploh ni moglo početi in jeli so se vrstiti govor na govorom. Veselje je pa doseglo višek, ko je prišla vest, da je JNS zmagala v vseh občinah, ki se dotikajo Ljubljane in prihajajo v poštev, da se združijo z mestom v Veliko Ljubljano. Punktaši so med kmetskim prebivalstvom namreč agitirali s tem, da bodo punktaški občinski odbori prepričali inkorporacijo, zato pa volitve obenem pomenijo tudi plebiscit, da je vsa okolica za Veliko Ljubljano.

Polom punktašev v Stični

Najvažnejša zmaga nacionalne napredne misli v dravski banovini je bila brezdvomno izvojevana v stični občini. Izrazito punktaška brezkompromisna lista, ki je uila »popolnoma sigurna« zmaga, saj je vodila agitacijo z vsemi sredstvi že mesec pred volitvami, je žalostno propadla. Kako je to mogoče, ko je kandidiral na sedmem mestu sam gospod pater — župnik iz stičske samostana? Tudi 70 glasov samostanskih paterov, bratrov in hlapcev ni nič pomagalo. Napredna misel je šla preko njih. In kar je najrazveseljivejše: odločilni udarec je zadala njihovi listi kmetska mladina, ki je prišla popoldne v strnjanih četverostopih na voliče ter samozavestno in enodušno oddala svoj nadebudni glas napredni listi.

Današnje »Jutro« in »Slovenec« poročata pomotoma, da je bila v Stični lista Mestnika Jožeta kompromisna. Resnica je, da je imela povsem brezkompromisno, geri omenjeno obeležje.

Zmaga JNS

tudi v zetski in vardarski banovini

Beograd, 16. oktobra. Izid občinskih volitev v vardarski banovini je naslednji: v 440 občinah te banovine je bilo vloženih 1112 kandidiranih list in sicer 1079, neopredeljenih 21, in opozicijskih 13. JNS je zmagala v vseh občinah, razen v Gostivaru, volitev pa se je udeležilo 75 odstotkov vseh volilcev.

V Zetski banovini je bilo v 276 občinah vloženih 586 kandidiranih list, od tega 544 JNS in 42 opozicijskih. JNS je zmagala z malimi izjemami v vseh banovinah.

Dnevne vesti

— Društvo prijateljev Jugoslavije v Rouenu. Včeraj so bivši bojevniki v Rouenu v Franciji proslavili zmago na solunski fronti leta 1918. Proslavi je prisostvoval naš poslanik v Parizu dr. Miroslav Spaljaković. Opoldne je bilo svečano zborovanje v magistratni dvorani, kjer je bila ustanovljena rouenska sekcija »Društva prijateljev Jugoslavije«. Proslava je bila lepa manifestacija francosko-jugoslovenskega prijateljstva.

— Kongres Zveze vinogradnikov in sadjarjev. Včeraj je v Beogradu kongres Zveze vinogradnikov in sadjarjev. Sprejeta je bila obširna resolucija, obsegajoča 19 točk. Vinogradniki in sadjarji zahtevajo v prvi vrsti, da zakon o trošarinah ostane v veljavi v sedanji obliki, ker se je dobro obnesel. Antialkoholni pokret naj se spravi v prave meje, da bo obsegal samo propagiranje pobjanja prekomernega uživanja močnih alkoholnih pijač in da se s socialno idejo na eni strani ne izdaja težke posledice za poldrugi milijon državljanov na drugi strani. Glede zakona o zaščiti kmetov ugotavljajo vinogradniki in sadjarji, da je kmečkemu stanu in vsemu gospodarstvu več škodoval nego koristil. Resolucija končno še zahteva, da se dovoli iz Dalmacije uvoz vina v druge kraje po znanih prevoznih cenah.

Gostovanje zagrebske Glasbene akademije v Ljubljani. Ljubljanska Glasbena Matica in ljubljanski konservatorij sta povabila zagrebsko Glasbeno akademijo, da priredi v Ljubljani koncert, ki bi na njem nastopila pod vodstvom g. rektorja Lhotke s popolnim orkestrom, zborom in solisti. Rektor Lhotka se je mudil te dni v Ljubljani, kjer je z odborom Glasbene Maticе in konservatorija ukinil vse potrebno glede nastopa Glasbene akademije v Ljubljani. Zagrebska Glasbena akademija nastopi prvič od svoje ustanovitve kompletno na koncertu v Ljubljani, kjer bo prisrčno sprejeta.

— Razpisano mesto primarija. Uprava splošne državne bolnice v Ljubljani razpisuje mesto primarija na kirurškem oddelku. Prošnje je treba vložiti do 23. t. m.

— Kongres Saveza muzikarjev. Včeraj popoldne je bil v Zagrebu kongres Saveza muzikarjev krajevine Jugoslavije. Iz Ljubljane so prisostvovali kongresu predsednik ljubljanskega saveza kapelnik Anton Nefat, član opernega orkestra Fran Stančič in godbenik Miha Likar. Predsedoval je kongresu rektor Muzičke akademije prof. F. Lhotka. Med drugim so delegati razpravljali tudi o novem pravilniku o podeljevanju koncesij privatnim učiteljem glasbe ter o izpremembi pravilnika o vodjih salonskih orkestroev. Za predsednika je bil ponovno izvoljen prof. Fran Lhotka.

— Posledice odpovedi izletniškega vlaka na Dolenjsko. Včerajšnji izletniški vlak na Dolenjsko je bil že v petek odpovedan, češ, da zaradi slabega vremena ne bo vozil. Vreme je bilo pa nalašč lepo, a vlak kljub temu ni vozil. Posledica je bila, da so ljudje navali na redni vlak, ki je bil nabito poln. Še bolj je bil pa natičen vlak zvečer proti Ljubljani. Ne razumemo, zakaj bi ne mogel voziti izletniški vlak na Dolenjsko redno ne glede na vreme in število potnikov. Dokler bodo izletniški vlaki odvisni od vremena in števila potnikov, ne bodo dosegli svojega namena. Saj se človek ne more oddaljiti za izlet, ko pa ne ve, ali bo izletniški vlak vozil ali ne. Naj bi gospodje pri železnici končno sprevledli, da ta praksa ni dobra. Izletniški vlak na Dolenjsko je potreben zlasti zdaj, ko hojijo ljudje na trgatve.

— Ita Rina v Splitu. V petek je prišla v Split naša filmska igralka Ita Rina; igrala bo glavno vlogo v filmu, ki ga bodo izdelali v Splitu in drugih krajih ob morju. To bo tudi prvi film v domačem jeziku. Za Split je bil prihod Ita Rine precejšnja senzacija in v Splitu so jo prisrčno sprejeli. V razgovoru z urednikom »Nove Dobe« je Ita Rina omnila, da bo film »A življenje gre svojo pot« delo, ki zahteva temeljito pogleditev ter pravi umetniški duh. Iz Splita odpotuje Ita Rina z ostalimi člani filmske družbe v Komizo, kjer bodo pričeli s filmanjem.

Elitni kino Matica
Telefon 2177

DANES
NEPREKLICNO ZADNJKRAT

Mata Hari

Greta Garbo
Ramon Novarro

Predstave ob 4., 7½ in 9¼ zvečer

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo po megli lepo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo samo v Skopju in v Beogradu, drugod je bilo pa lepo vreme. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 19, v Zagrebu 16, v Sarajevu 14, v Ljubljani 11,6, v Mariboru 11, v Beogradu 10,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,1, temperatura je znašala 1,8. Zima se torej že oglašja, čeprav smo šele sredi oktobra. Davi smo že pošteno čutili mrz, ker je prišel nepričakovano. Se pač pozna, da je v planinah zapadel sneg, ki ga bo po solnce pobralo, če bo ostalo vreme lepo.

— Težka nesreča na Dravi. V petek zvečer se je pripetila na Dravi pri Varaždinu težka nesreča. Iz Čakovca se je vračal s sedma občinski redar iz Barolovca Andrej Hlajak s svojo ženo Marijo in hčerko Tihomir. V dolini, ki ga je vozil Anton Trstenjak, sta bila še dva kmeta. Čoln je bil preobložen in utonila sta Marija Hlajak in veslač Anton Trstenjak, drugi so se rešili.

— Huda nesreča motociklistična. Na Verdu se je včeraj okrog 15. pripetila huda motociklistična nesreča, katere žrtav je postal Anton Korošec iz Ofnice. Peljal se je na motornem kolesu s Francem Martinčičem, blizu Verda sta se pa v hudem diru uletela v kup gramoz. Dočim je ostal Martinčič skoraj nepoškodovan, je Korošec sblezel nezavesten. Nesreče si je prebil lebanjo in pretresel možgane. Reševalni avto ga je prepeljal v ljubljansko bolnico, odkoder nam poročajo, da je ... se edno nezvesto in da je njegovo stanje ...

— Zahrbtni napad. Posestnika Franca Trampuja iz Medvode je v soboto sveder iz zasede napadel neznan storilec in ga zabodel z nožem v hrbet. Trampuja so prepehali v bolnico, kjer so ugotovili, da poškodba ni pretežka. — Druga žrtev napada je bil delavec Stefan Halovž iz Ljubljane, ki ga je snoči nekdo v Vošnjakovi ulici napadel in udaril s palico po glavi. Tudi ta je moral v bolnico.

— Samomor avstrijskega godbenika v Osljeku. V Osljeku se je v soboto zjutraj zastrl godbenik Maks Bender iz Avstrije. Prepeljali so ga v bolnico, toda zdravnik nimajo upanja, da bi mu rešili življenje. Zapustil je pismo, ki v njem pravi, da gre v smrt zaradi težkega udarca, ki ga ne more prebiti.

— Brat ustrelil brata. V soboto popoldne je brivec Peter Goldberger v Petrovaradinu z revolverjem ustrelil svojega brata Dragotina, ključavničarja v železniški kurilnici. Brata sta bila sama doma, le mati je bila na dvorišču. Po uboju je odšel Peter iz hiše, na ulici je srečal redarja in mu izjavil, da je ubil svojega brata in da naj ga aretirajo.

— Zbori. IX. letnik, št. 5. Ureja Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Vsebinska glasbenega dela: Z. Prelovec: Nad mojim grobom bodo rože vzcvetele (moški zbor), Z. Prelovec: Očka moj je delavec (mladinski zbor), M. Tajčević: »Vesele popevke« (IV. V.) mešan zbor. — Vsebinska književnega dela: M. Kunčič: »Tožba« (pesem), Pet minut pred zborom, Matej Hubad (povodoma 40letnega kulturnega dela), Opera. Koncerti. Iz naših organizacij in društev. Novosti. Iz uredništva in upravnitva. — Vsa pevška društva, vse pevske zbornice, vse naše pevke in pevce vlijudno vabimo, da se naroče na »Zbore«, službeno glasilo Hubadove župe in Ispavčeve župe JPS. Letna naročnina le Din 50.—, štev. pošto čekovnega urada 12134. — Podpirajte svoj pevski list.

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorčici v želodcu, krvnih navali, glavobolu, splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »Franz Josefovcev grenčice«. Po izkušnjah, nabranih na kliničnih za notranje bolezni je »Franz Josefovcev grenčica« izredno dobrodelno odvajalno sredstvo. »Franz Josefovcev voda« se dobi v vseh drogerijah, lekarnah in specerij-skih trgovinah.

Iz Ljubljane

—lj Jubilej »Kranjskega Janeza«. Danes praznuje v krogu svoje rodbine 60-letnico rojstva g. Franca Podboj, vodja zemljiške knjige ali, kakor pravijo originalnemu in šaljivemu možu na sodišču, »Kranjski Janez«. Jubilej je bil dvakrat poročen, prva žena mu je rodila pet otrok, od katerih sta France in Slavko mornariška častnika, tretji sin Ivan pa inženjer, dočim sta hčerki Zofka in Sabina abiturientki učiteljskega. Iz drugega zakona je pa hčerka Anica, ki še poseba šolo. Jubilej je kljub šestim križem še prava grča, krepak in zdrav. Zvestemu, 30-letnemu naročniku našega lista k jubileju iskreno čestitamo in ključemo: Še na mnoga leta!

—lj Današnji simfonični koncert opernega orkestra je veleznimiv in zasluži vso našo pozornost. Na koncertu sodeluje ruski skladatelj in pianist Aleksander Cerepnin, ki je imel prav te dni v Zagrebu izredno velik uspeh na svojem klavirskem koncertu. Izvajal bo samo lastna dela in sicer klavirski koncert v a-molu s spremeljevanjem orkestra in več krajših skladb za klavir. Ostali del koncertnega sporeda ima naš operni orkester pod vodstvom ravnatelja Polića. Zaigral nam bo Ostercevo klasično ouverturo, Bravničarjevo Slovensko plesno grotesko in Leskovčevu Veliko etudo za orkester. Razen Bravničarjevega dela so vsa dela novost za Ljubljano. Občinstvo vabimo, da v velikem številu poseti nocojšnji koncert. Odkritostno povemo, da je od današnjega obiska odvisen nadaljnji potek simfoničnih koncertov opernega orkestra, ki je naš najodličnejši orkestralno-koncertni faktor. Cene so nizke. Poset je pač vsakemu omogočen. Posebno poudarjamo, da se koncert ne bo prenašal po radiju. Vstopnice vseh vrst in cen so se v predprodaji v knjigarni Glasbene Maticе do 6. ure zvečer, od pol 8. ure dalje pa v veži pred veliko unionsko dvorano, kjer se vrši koncert.

—lj Zmaga nad strminami Matterhorna. Matterhorn, ideal vseh navdušenih planincev nam pokaže ZKD v svojem filmu »Naskok na vrh«. To je film kakoršnih bi si želeli mnogi. Naši planinci so vsi navdušeni nad krasotami divjih strmin. Matterhorna severna stena, ki je veljala kot nepremagljiva premagali jo je Franc Schmid. Film je poln naravnih krasot, divje narave, poln življenja ljudi v naravi. V njem vidimo vse napore in veselje ter zabavo turistov. V tem filmu vidimo kos neskaljene sreče, nekaj ironizma na one, ki gledajo filme samo od spodaj ter precej šale in smeja. Film se predvaja izključno samo še danes ob pol 3 in ob 6. uri v Elitnem kinu Matici.

—lj Pevski zbor Glasbene Maticе. Drveni koncert v Unionu, jutri ob 20. mešan zbor.

Iz Ptuj

— Kad kradejo. Posestnik Štumberger Ivan iz Nove vasi je opazil, da mu je nekdo iz nezaklenjenega srednja odnesel 80 litrov držečad. Orožniki so alinčno kad isledili pri neki posestnici, ki pa tatvino ne prizna. Ovradena je bila sodišču.

— Mutek, ki je zopet spregovoril. Še lani je mestna policija isledila valjivega fanta, 17letnega Vincenca Toplaka iz Drstolje, ki je beračji po mestu ter se izdal za mutesa. Policija ga je pa prisilila, da je izpregovoril ter mu za stalno prepovedala povratek v mesto. Dne 10. t. m. pa je istega fanta isledila orožniška patrulja na Bregu pri Ptuj v gostilni To manjš, kjer je zopet beračil ter se izdal za mutesa. Ko so ga orožniki prišli, je hitro zopet znal govoriti ter izpovedal, da ga k beračenju silita roditelja, ker ga sicer ne bi preživljala. Fant je nepobojljiv in je po njegovi izjavi oddal staršem 2000 Din denarja. Ovdadilo so ga sodišču.

— Delavci na nove tekstilne tovarne v Ptuj. Se bodo predvidoma sprejemali v decembru, in sicer pretežno ženske moči. Možki pridejo v poštev le ako so bili v

tekstilni tovarni že zaposleni. Delavke iz mesta Ptuj, ki reflektirajo na delo, naj se priklase na mestnem magistratu v sobi magistratnega tajnika.

Solidno blago za solidne ljudi

po solidnih cenah. To je princip naše posredstva. Veliko število dolgoletnih odjemalcev potrjuje njegovo pravilnost.

JOS. ROJINA, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3

Iz Črnomlja

— Trenemu izboru v našem sresu bi bilo potrebno posvetiti največjo pozornost, da bi se stanje naših vinogradov čim bolj dvignilo na višino, ki bi odgovarjala sodobnemu vinogradništvu. Dolenjski vinogradništvo je doslej res temeljito preučeval višji kletarski nadzornik v p. g. Fran Gombač, ki na podlagi izkušenj pri poroči za črnomeljski metliški vinogradniki okoliš najbolj rdečo krajčevino, zeleno velitinec in žlahtnino splošno, posebej beli burgundec, od modrih vrst pa modro portugalico, zametasto črmino, modro frankinjo in modri burgundec. V Beli Krajini je danes glavna vrsta modra portugalica, dočim sta pomožni vrsti zametasta črmina in modra frankinja in še tudi modri burgundec. Ker je Dolenjska z Belo Krajino Ljubljani vinorodna pokrajina, bi bilo potrebno, da posvetijo tukajšnji vinogradniki tudi namiznemu grozdju in grozdju za prodajo potrebno pozornost. Razširiti bi bilo potrebno modro frankinjo, ki je sedaj pomožna vrsta, bila pa bi koristna in potrebna za izboljšanje dolenjske črmine. Tudi vse ostale vrste bi bilo treba časoma izboljšati in izkrediti slabše in tako obnoviti naše vinograde, ki so glavno življenjsko sredstvo naših ljudi in ki zahtevajo od istih tudi največ dela in nege.

— Vse belokranjske glavne postaje, in sicer Semič, Črnomelj, Gradac in Metlika, so se seznama kolodvorov naših državnih železnic, ki ga je izdal oddelček za reklamo beograjskega »Putnika«, razvrščene od starih kategorij v drugo. Ta opredelitev je merodajna za objavljenje reklam po železniških postajah, ki jo namerava »Putnik« sedaj razširiti in poizvit. Lepo je sicer, da je važnost naših postaj tako visoko ocenjena, vendar pa je vprašanje, kdo bo zmogel zelo visoke stroške takega reklamiranja. Za en plakat na eni sami postaji bo treba letno plačati od 300 do 500 Din, dočim znaša pristojbina za 50 slik v vagonih nad 5500 Din letno, kar tujsko prometnim društvom take vrste reklamiranje skoraj onemogoča. »Putnik« si moral pri sestavljanju svojih tarif predvsem strogo ločiti trgovsko reklamo od tujskega prometa, ker tujski promet se sam po sebi prinaša tudi državi in »Putnik« ogromno koristi. Upamo, da bo to naknadno popravljeno, ker bi tudi naši kraji želeli take vrste propagando, ki pa jim je sedaj zaradi visokih cen sploh nemogoča.

— Zadruga za zavarovanje živine bi bilo treba ustanoviti tudi po naših krajih, ker se mnogokrat zgodi, da kmetu pogine žival, ki je hranila vso družino, kmet pa za nabavo nove nimaa denarja. Osrednja zadruga za zavarovanje živali v Zagrebu zavaruje pod ugodnimi pogoji tako, da kmet za žival, vredno in zavarovano do 1000 Din, plača le 10 Din polletno. Zavarovalci pa more žival le tisti, ki je član lokalne take zadruge, kar njihovo važnost in potrebo ustanovitve jasno dokazuje.

Iz Celja

—c Zanimivo predavanje o Danski. Drevi ob osmih predaval na Ljudskem vseučilišču v risalnici meščanske šole g. prof. Baš iz Maribora o Danski ob predvajanju 80 krasnih skiptičnih slik, ki nazorno kažejo pokrajine, mesta, umetnost ter visoko razvito dansko živinorejo in mlekarstvo. Diapozitive je dalo na razpolago dansko poslanstvo v Beogradu. Prvotno nepovedano predavanje univ. prof. g. J. Hadžija iz Ljubljane o biologiji Jadrana se je morala zaradi boleznj predavatelja preložiti na poznejši čas.

—c Registracija ciklov in fijkarskih polijakarskih voz. t. j. izdaja evidenčnih tablic se konča v območju mestne policije v Celju 21. t. m. Po tem roku morajo biti vsa navedena vozila opremljena v prometu z reg. tablicami (številkami) v smislu člena 106., točke 8. in 10. pravilnika k zakonu o takših in pristojbinah.

—c Poroke. Te dni so se poročili v Celju: tekstilni tehnik Ortomir Jarec iz Celja in tkalka Katarina Catrova iz Gaberja, davčni eksekutor Peter Vesel iz Ptuj in zašebnica Ljudmila Valentincičeva iz Zavod pri Celju ter tovarniški delavec Franc Leskovšek iz Šostanje in zašebnica Marija Ožegova iz Celja. Bilo srečno!

—c Dve tatvini. V petek, 13. t. m. ob 17. je nekdo ukradel mehaniškemu vajencu Francu Cliniku iz Celja izpred pošte 400 Din vredno, črno pleskano kolo znamke »Styria«, evid. št. 2-11.196-3, v četrtak 12. t. m. okrog 18. pa je neznan storilec odnesel hišnici v Aleksandrovi ulici 3 z dvorišča 100 Din vredno rdečo svileno obleko.

—c Celjski nogomet. V nedeljo 15. t. m. ob 13.30 bi se bila morala na igrišču SK Olampa v Gaberju pričeti drugorazredna prvenstvena tekma med SK Olimpom in SK Šostanjem. Ker pa Šostančkanov ni bilo, so izgubili tekmo par foršit 3 : 0. Ob 13. se je pričela na Glaziji pri prisotnosti približno 600 gledalcev prvo razredna prvenstvena tekma med 2SK Hermesom iz Ljubljane in SK Celjem, ki se je končala neodločeno v razmerju 3 : 3 (2 : 2). Celjani so nastopili v nekoliko šibkejši postavi nego prejšnjo nedeljo. Nudili so kljub temu dovoljno tehnično igro, a so bili neodločni pred golom. Gostje so pokazali lepo kombinatorsko igro, a so igrali precej ostro. Tekma je bila napeta in po večini izenačena, zadnje četrt ure pa so bili Celjani v lahni premoči. Na obeh straneh je bila diktrirana po ena enajstmetrovka, a obkraj je šla žoga v out. Goli za SK Celje so padli v 15. in 39. minuti prvega ter v 19. minuti drugega polčasa, goli za 2SK Hermes pa v 10. in 26. minuti prvega ter v 7. minuti drugega polčasa. Koti 5 : 4 za Celje. Tekmo je vodil g. Ochs iz Celja neugotovo in površno. 2SK Hermes vodi sedaj v podsezni ligi s 4 točkami, na drugem mestu pa je SK Celja s 3 točkami.

Sadjarski tečaji v Beli Krajini

Sadjarstvo je rešitev vinorodnih krajev. — Gozdni teden v Ljubljani in Beli Krajini.

Ljubljana, 16. oktobra.

Melokatera pokrajina naše banovine ima tako ugodno podnebje za sadjarstvo kakor solčna Bela Krajina, kjer uspeva tudi prav žlahtno grozdje. Vino pa nima cene, da je Bela Krajina obubožala, zato pa mora iskati novih virov dohodkov, da se ljudstvo lahko pošteno preživi. Pa tudi v časih, ko je imelo vino še boljše ceno, Bela Krajina zlasti zaradi pomanjkanja vode in hude suše ni mogla rediti svojega pridnega prebivalstva, ki se je zato v prav velikem številu selilo v Ameriko. Ta je sedaj zaprti in niti oni, ki so se onkraj morja, nimaajo več kruha. Edina rešitev za Belo Krajino in tudi za vse druge vinorodne pokrajine naše banovine, ki ne pridelujejo najboljših kvaliteten vin, je v sadjarstvu, ki naši banovini v teh težkih časih donaja prav za prav še edine in obenem tudi prav velike dohodke, ki gredo v ogromne milijone. Kjer imajo na Štajerskem dosti dobre in žlahtnega zdravega sadja, tam so tudi ob sedanjih krizi kmetje še vedno premožni, saj jabolka že izvažamo v ogromnih količinah.

V prejšnjih časih po zaslugi Kmetijskih družb za Kranjsko in Štajersko, pozneje pa v prvi vrsti po zaslugi Sadjarskega in vrtnarskega društva, srezkih ekonomov in kmetijskih šol smo vzgajali toliko umnih sadjecev, ki streme za napredkom, da danes naše blago že z uspehom konkurira s tujimi jabolki v inozemstvu, vendar je pa treba še največjih izpopolnitev, kar se tiče izbora raznih za izvoz prikladnih vrst sadja ter izbrano lepega, zdravega in pravilno obranega ter po zahtevah kupcev pakovanega sadja.

Če bi bila Bela Krajina n. pr. pred 20 leti pričela na veliko saditi marelice, breskve, hrške in jabolka, a tudi plemeniti kostanj maroni, bi bila danes gotovo že bogata, saj zlasti za breskve in marelice izda naša banovina prav velike vsote drugim banovinam, mnogo denarja pa gre tudi čez mejo. Če bi bili naše vinograde izpremenili v sadovnjake, bi Bela Krajina in tudi drugi naši vinorodni kraji ne poznali revščine. V Italiji je bila v bližini Jakina (Ancone), kjer je v okolici slavnja božja pot Loreto, pred 40 leti še pusta, ravna dolina. Prišel je pa za sadjarstvo vnet učitelj in uspejo mu je, da so obupani prebivalci jeli saditi žlahtne breskve. Dolina se je izpre-

menila v pravi paradiz blagostanja in tudi na mizah naših premožnih hiš so najlepše breskve iz onih krajev. Tudi marelice pri nas odlično uspevajo in jih že prav mnogo sade tudi v okolici Bleda. Ljudje naj samo ne mislijo, da je za marelico treba toplega podnebja, saj ima na južnih stenah celo na Gorenjskem preveč solnca, da pomladi prazgodaj odžene in zato pozebe. Če hočemo poslati tujskoprometna pokrajina, moramo imeti tudi dosti prvovrstnega sadja, ki njegov konzum pravila modernega zdravstva na vso moč priporočajo. V okolici Bleda je že marsikak umen sadjerejec dobil samo za marelice enega drevesa že po 1000 Din! Marelica je danes pri nas najbolj dobičakosno drevo, a še vedno v banovino uvajamo ogromne množine tega zlasti za vkuhanje pri priljubljenega sadu. Namesto, da bi sadje vseh vrst eksportirali, ga mora naša banovina še vedno uvažati. Banska uprava je naročila tudi »gozdni teden«, ki je pa vsaj v Ljubljani minul, da ga javnost ni niti opazila. Pozno pač letos zori grozdje, zato je pa še vedno časa dovolj, da tudi naši zdravstveni faktorji pomagajo prebivalstvu do čim cenejšega grozdja v velikih množinah. Tudi s tem bi bilo pomagano Beli Krajini.

Agilno ljubljansko društvo »Bela Krajina« je tudi spoznalo pomen sadjarstva za to pokrajino in je prav hvalevredno pripravilo s skromno podporo banske uprave dolgo vrsto sadjarskih tečajev, ki se prične drevi in bodo po najrazličnejših krajih trajali do kraja meseca. Za predavatelja je društvo pridobilo našega starega praktika in najodličnejšega strokovnjaka, predsednika SVD nadzornika g. Josipa Štreklja, kar jamči za popoln uspeh tečajev.

Sadjarski tečaji bodo po naslednjem redu: drevi ob 19.30 predavanje, jutri popoldne pa praktične vaje v Lovčici, 17. zvečer in 18. popoldne v šoli v Radovici, 18. in 19. oktobra v Drašičih, 19. in 20. v Božjakovem, 20. in 21. v Metliki, 21. in 22. v Podzemju, 22. oktobra ob 15. in 23. popoldne v šoli v Adlešičih, 23. zvečer in 24. popoldne v Gradacu, 24. in 25. v Semiču, 25. in 26. v Črnomlju, 26. in 27. v Gragatušu, 27. in 28. v Viniciju, 28. zvečer v šoli v Starem trgu, kjer bodo 29. popoldne tečaji s praktičnimi vajami tudi zaključeni.

Naj bi sadjarski tečaji obrodili mnogo sadu in prinesli Beli Krajini boljše čase!

ni leta 1886. rojeni privatni uradnik Stefanovič, doma iz Karlovca, služboječ v zadnjem času v Zagrebu. Truplo so prepeljali v mrtvašnico jeseniškega pokopališča, kjer bo tudi najbrž pokopano.

— Gradbeno gibanje. Stavbena sezona se bliža svojemu koncu. Kljub hudi gospodarski krizi se je letos na Jesenicah in v okolici zgradilo precej novih stanovanjskih hiš, nekaj pa se jih je dvignilo, razširilo in popravilo. Poleg carinarne je zgradil lepo in v modernem slogu zgrajeno dvonadstropno hišo fotograf g. Franc Pavlin, ki bo imel v pritličju hiše več lepih lokolov. Posestnik g. Janez Vovk pa je popravil svojo hišo ter napravil novo streho. Hiša bi pridobila mnogo na vrednosti, če bi napravil okna v ravni črti, za kar pa menda ni dobil dovoljenja. G. Ignacij Hrovat je napravil nov prizidek k hiši nad mesnico, v katerem si je uredil lepo stanovanje. Goštilničar g. Janko Novak bo svojo hišo znatno razširil in v njej uredil lepe gostilniške lokale. Prvotno je nameraval dvigniti vso hišo za eno nadstropje, v katerem bi uredil lepo kavarno, toda ni dobil stavbenega dovoljenja za nadzidavo. V Obrtniški ulici je razširil svojo hišo tovarniški delovodja g. Joža Božič, v Kurjavi in tovarniški delavec g. Gregor Košir. Pod Možaklo je spravil pod streho lično hišo tov. delavec g. Janez Razinger, nižje doli pa je razširil svojo hišo tov. delavec g. Kozjek Jakob in bo uredil v njej gostilniške lokale.

— Poskušaj pobeg vlomilca Rupreta Planinca iz kranjskogorskih zaporov. V četrtek zvečer je znani vlomilec Rupret Planinc nahujskal ostale jetnike, da bi razorožili jetničarja, ga zaprli v celico ter ušli iz zapora. Ko je prišel jetničar, mu je Planinc siloma hotel vzeti ključ, kar se mu pa ni posrečilo. Jetničar je posegel po revolverju a ga je prijel Planinc za roko v trenotku, ko je jetničar streljal, tako da sta šla dva strela zaporedoma v strop. Nato je Planinc z vso silo navahil na jetničarja, ga z nekim železnim predmetom večkrat močno udaril po glavi, mu prizadejal težke rane ter mu izbil vez zob. Na strele je prišel jetničarjeva žena, ki je v naglici zaprla glavna hišna vrata od zunaj, sama pa je tekla po orožnike, ki so v zadnjem trenutku prišli na pomoč. Orožniki so pristavili lestve ter z nabitiimi puškami na oknih pozvali upornike, naj se udajo. Videč, da je vsak upor zaman, so se jetniki udali. Planinca samega pa vtaknili v posebno celico in ga naslednji dan prepeljali v zapore deželnega sodišča v Ljubljani, kjer prejme zaslužen kazen.

Zvočni kino Ideal

SAMO SE DANES

JEANETTE MAC DONALD
MAURICE CHEVALIER

Eno uro pri tebi

JUTRI VOJAKA BURKA

Razumem,

gospod narednik

RALPH ARTHUR ROBERT

SMEHA VEC KOT DOVOLJ!

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Rešeno v oklepaju

— Ti torej trdiš, da sem domisljiv?
— Ne, tega nisem trdil. Rekel sem samo, da če bi te kdo kupil za ceno, ki jo res imaš, in prodal za ceno, ki si jo priročaj, bi napravil izredno kupčijo.

A. D. Emery:

197

Dve siroti

Roman

Oba sta bila zatopljena v eno misel, da ni skoraj nobenega upanja, da bi grofica okrevala, če se je treba zanašati že na njeno svidenje z nečakom kot na zadnje sredstvo.

Zdravniku je bilo še predobro znano, kako rada se imata grofica in njen nečak. Zato je trdno upal, da bo svidenje z njim blagodejno vplivalo na bolno grofico.

Mislil je tudi, da bi bila to obenem priložnost za zblizanje med stricem in trdovratnim nečakom.

Zato je že med potjo h grofici razmišljal o predlogu, ki je nameraval z njim stopiti pred njo.

Lahko si torej mislimo njegovo presenečenje, ko je zvedel, da se je mlademu vitezu posrečilo pobegniti.

To je prkrižalo vse njegove račune. A priznanje policije, da begunca ne more najti, je zdravnika nemalo presenetilo.

— Saj jo vendar ne morem ubrati za ubežnim jetnikom in prignati ga sem, — je dejal razočarano.

— Poslal sem za njim več zanesljivih ljudi.

— Morda bi bilo bolje, če bi mogli opozoriti vse policiste.

Grof je nestrno zamahnil z roko. Zdravnik se pa ni zmenil za to in vprašal je mirno:

— Torej računate samo še z naključjem, da najdete viteza?

Grof ni odgovoril.

— V tem primeru, — je nadaljeval zdravnik, — moram opustiti svojo misel in prepričanje, da je bila srečna.

In ponavljal je sam pri sebi: — To je pa res žalostno... zelo žalostno!

Potem je pa vzdihnil: — Končno!

Stopil je k bolniški postelji in se ozrl na spečo grofico. Vročica je bila ponehala in spanje je postajalo vedno mirnejše. Bolnica je dihalo že mirno, brez stokanja.

— Spi mirno...

— Gorje, — je odgovoril zdravnik, — bojim se, da je zopet omedlela.

— Kaj? Zopet omedlela?

— Mislim.

— Toda zdelo se mi je, da se je pravkar zdrnila. Če se ne motim, je za hip celo odprla oči in nekoga iskala.

— Da, najbrž svojega nečaka... In ker ga ni zagledala, je v razočaranju znova omedlela.

— Moj bog!... Kaj storiti?

— Treba bi bilo čim prej poiskati viteza de Vaudreyja.

Zdelo se je, da ni zdravnik pri teh besedah prav nič dvomil, da bi stric z veseljem sprejel svojega nečaka, kot da med njima ni bilo nobenega spora.

In misleč na strašen udarec, ki bi ga mogel vsak hip zadeti, je bil grof pripravljen na vse.

Za rešitev drage žene bi bil žrtvoval vse samoljubje; pripravljen je bil celo odločiti svoje mesto, da bi ne leteli nanj očitki od zgoraj.

Položaj torej za viteza ni mogel biti ugodnejši in morda se mu je izmikala edina priložnost, da bi se iz-

polnitel vse njegove želje, tudi najdržnejše.

Ko se je zdravnik že hotel posloviti od grofa z obljubo, da pride podnevi pogledat, kako je z grofico, se je slednja zganila in globoko vzdihnila.

Zdravnik jo je takoj prijel za roko in potipal žilo.

— Vraga!... — je zamrmral, — to so zanesljivi znaki srčne bolezni, ki sem se je tako bal...

In tiho je pripomnil: — Da... da!... Bolezen je nedvomno težko zadela njeno srce...

To ubogo srce bi bilo treba lečiti... pametno... Toda kako spoznati, katero zdravilo bi bilo najboljšo? To je tajna, ki bi ji rad prišel do dna.

Pri besedi tajna je grof nastroil sluh in na obrazu so se mu pojavili sledovi strahu.

Ta beseda je obsegala zanj vse duševne muke, kar jih je prestal skozi vsa leta in ki so postale končno neznosne.

Vendar je pa napel vse sile, da se je obvladal in odgovoril: — Ali mislite, da bo vaši bolnici odleglo, ko se zdrami?

— Upam in zato ostanem še nekaj časa tu, da se pomeniva z njo, če bo mogla govoriti.

Sedel je v naslanjač in pripomnil: — Opazoval bom. Vse zdravnikovo znanje je zapopadeno v eni sami besedi: opazovati.

Kakor je pričakoval, je bolna grofica kmalu odprla oči. Pogled se ji je ustavil na grofovem in zdravnikovem obrazu, potem je pa zablodil po sobi.

Zdravnik jo je opazoval.

— Koga iščete? — je vprašal in jo prijel za roko.

— Niste me pričakovali tako zgodaj, je-li?... Vi ste krivi, da prihajam ob tej uri. Ali se boste še vedno upirali mojim odredbam?

In dobrodušno je pripomnil: — Kaj sem vam priporočil? Prav nič težkega. Najprej, da bi ne vstajali, pa naj bi vas ležanje še tako utrujalo, potem...

Ozrl se je na grofico.

— Potem pa, da bi krotili svojo domišljijo in podili od sebe mračne misli... In če ste se ravnali po mojem prvem na svetu, sem prepričan, da se za drugega še niste zmenili niste.

Doktor Hebert je bil zopet na videz ogorčen in zdelo se je, da hoče grofici očitati neposlušnost.

— In to je nevarno, zelo nevarno za tako izčrpan organizem, kakor je vaš... Zdaj, ko mrzlica popušča, gotovo čutite posledice izčrpanosti. Ali se boste še vedno protivilo mojim navodilom?

Grof je stopil v pričakovanju odgovora korak nazaj; grofica je že hotela odgovoriti, ko je zagledala svojega moža, skritega v polsenci.

Rdečica na njenem obrazu je povedala zdravniku, da je uganil in da dobro ve, kaj se godi v njenem srcu.

— Že vidim, — je dejal, — da se bom moral zopet boriti z vašo bujno domišljijo in napadi mrzlice... Stori bom seveda vse, da zmagam v tej borbi, ki bi tako rad imel vas v nji za zaveznika.

Prva usmrtitev ameriškega ugrabitelja

V Ameriki so napovedali ugrabitljem neizprosen boj
Walter Mc Gee obsojen na smrt

Prva smrtna obsodba, odkar je Amerika postrila borbo proti ugrabitljem in izsiljevalcem, bo izvršena danes v Kansas City, če obsojenec Walter Mc Gee v zadnjem hipu ne bo pomiloščen oziroma če usmrtitev za nekaj časa ne bo odročena. Upanja je malo, da bi bil pomiloščen, pač pa utesnejo usmrtitev za nekaj dni odgoditi.

Od ugrabitve Lindberghovega sinčka so postale zločinke ugrabitve ljudi v Ameriki prava epidemija in ljudje so tako ogorčeni nad ugrabitlji, da v do glednem času ni mogoče računati z ublažitvijo borbe proti njim. V veljavo stopajo zopet stari drakonični zakoni proti tem zločincem, a v državah, kjer takih zakonov niso imeli, so jih hitro izdali. Na smrt obsojenec Walter Mc Gee, 27 letni tihotapec alkohola in bivši šofer tovornega avtomobila, je po 32 letih prvi mož v državi Missouri, proti kateremu so uporabili stari zakon o ugrabitvah. Mc Gee je s svojim bratom Georgom in dvema pajdašema ugrabil hčerko župana v Kansas City Mary Mc Elroyeva. Pri belem dnevu so vdrli ugrabitelji v županovo stanovanje, se polastili njegove hčerke kar v kopalnici in jo prisilili, da je odšla samo za silo oblečena z njimi v avtomobil.

Mary Mc Elroyeva je bila vajena blagostanja. Ugrabitelji so jo pa zavlekli v mračno klet neke hiše v predmestju ter jo privezali k zidu. Potem so se začeli pogajati z njenim očetom, ki so od njega zahtevali 60.000 dolarjev odkupnine. Na samotni cesti se je župan sestel z dvema maskiranima in do zob oboroženima zločincema ter jima izročil odkupnino. Potem se je hčerka kmalu vrnila k očetu. Bankovci odkupnine pa niso bili pravi in policija je napela vse sile, da tolovaje izsledijo. To se ji je tudi posrečilo in sicer na prav čuden način.

V Amarillu v Texasu, oddaljenem okrog 1500 km od mesta ugrabitve, je kupil Walter Mc Gee za del odkupnine nov avto. Slučajno je prišel ta denar kmalu v banko, kjer so takoj spoznali ponarejene bankovce. Mc Gee se je ta čas še mudil v mestu, kjer si je bil dal v avto montirati nov radioapar. Policija ga je zasačila in ugrabitev je odkrito priznal. Izdal je tudi svojega brata in oba svoja pajdaša Clicka in Stevensa. Kmalu je policija aretirala tudi njegovega brata, dočim obeh njegovih pajdašev ni mogla izslediti. Mlajši Mc Gee je zelo sentimentalni bandit. Ko so ugrabljeno županovo hčerko z vezanimi očmi blizu njenega doma izpustili, ji je dal za slovo dve roži.

Walter Mc Gee je prišel pred poroto in sodili so ga nočni čuvaji, elektromonter, dva branjevca, mizar, zastopnik avtomobilske tvrdke, pleskar, dva trgovca, mehanik, papirniški delavec in neki brezposelni. Porota je soglasno odgovorila, da je obtoženec kriv. Tako je bila izrečena smrtna obsodba. Ko so obsojenca vodili iz šodne dvorane, je preklinjal sodnike in porotnike.

Najlepši Parižan umorjen

Najlepši Parižan je bil Španec Carlos de Tejalda, plesalec v nekem priljubljenem pariškem nočnem lokalu, nekaj časa ideal vseh žensk, ki so ga poznale. Bil je mladenič vitke, visoke postave, temne polti in zarečih črnih oči. Te dni je bil umorjen in v njegovem stanovanju so našli nad 3000 ljubavnih pisem ter mnogo dragocenih daril, perzijskih preprog, srebrnih priborov itd. Tejalda je bil prvotno poštni uradnik v madridskem predmestju, pozneje pa plesalec v nočnem lokalu, kjer se je seznanil z veliko kokoto Moreanovo, znano pod imenom Bergerette, takrat ljubico belgijskega plesalca Deblauvea. Bergerette se je zaljubila v Tejalda in odpotovala z njim v Pariz, kjer je lepi Španec kmalu napravil kariero.

Deblauve je bil že pred dvema letoma sklenil osvetiti se Tejaldu, ker mu je prevzel ljubico. Letos 1. avgusta so našli Tejalda doma ustreljenega. Umor je bil takoj osumljen Deblauve in policija ga je v kavarni aretirala. Mož je pa izjavil, da Tejalda ni umoril, kar lahko dokaže z alibijem. In res je malo manjkalo, da se mu dokaz ni posrečil. Toda v njegovem stanovanju je našla

policija prestreljen svršnik in ko so primerjali obe luknjici z ranami v Tejaldevem truplu, so ugotovili, da gre za isti krogli. Preiskava je dognala, da je Deblauve ustrelil svojega tekmeca skozi svršnik. Morilec je bil obsojen na 20 let težke ječe in na izgon v Guyano.

Ruske carske dragocenosti

Angleški novinar Ralph Barnes priobčuje iz Moskve obširne članke o zgodovini in sedanjem stanju kronskih dragocenosti vladarske rodbine Romanovcev, ki veljajo za najdragocenejšo zbirko draguljev na svetu. Njihova vrednost se čeni na 250.000.000 zlatih dolarjev. Sama krona carice Katarine II. se čeni na 52.000.000 dolarjev, kar nikakor ni pretirano, kajti v njo je vdelanih 500 briljantov z ogromnim rubinom in krona tehtla skoraj 3 kg. Žezlo z znanim 196 karatnim »Orlovim« se čeni na 30 milijonov dolarjev. Ogromna je tudi vrednost zbirke biserov, ki tehtajo 7000 karatov.

Te zaklade so zbirali od polovice 18. stoletja in jih spravljali v oklopne zakladnice Demantne dvorane v Zimski palači v Petrogradu. Med vojno, ko je pretila nevarnost nemške invazije, so v zgodovinski noči od 22. na 23. ju-

lij 1914 odpeljali te dragocenosti v devetih zabojih pod močno stražo v Mosko ter jih spravili v poslopje generalnega štaba. Tam so jih dobili tudi boljševiki in jih spravili leta 1922 v državno blagajno. Bilo je pa sklenjeno, da te dragocenosti ne smejo biti prodane. To je ogromno državno imetje, ki leži v blagajni brez vsake koristi. Čeprav Rusija krvavo potrebuje denar za nakup strojev in sirovin v inozemstvu.

Sovjetska vlada že dolgo misli na te dragocenosti, ki jih ne more spraviti v denar. Rada bi razpisala na ta račun inozemsko posojilo, pa inozemski bankirji niso nič kaj navdušeni, na drugi strani je pa vrednost carskih dragocenosti prav za prav le akademična. Če bi prišle dragocenosti na prodaj, bi bila njihova vrednost mnogo manjša, ker bi se nihče ne oziral na njihov zgodovinski pomen. Če vzamemo za podlagu uradni seznam, gre za 25.000 karatov brušenih in nebrušenih demantov, za 1000 karatov smaragdov, za 1700 karatov safirjev in za 7000 karatov biservov. Med dragocenostmi je tudi mnogo velikih rubinov. Največ je vreden 196 karatni briljant »Orlov«, vdelan v carsko žezlo. Ta briljant je tehtal prvotno 300 karatov, pri brušenju je pa izgubil na teži. Najbolj verjetno je, da bo ta zaklad obležal v državni blagajni, posebno še, ker je Amerika, ki bi edina prišla v poštev pri nakupu, prepovedala uvoz briljantov.

Samo 12 ur poročena

Čuden rekord je dosegel te dni neki zasebni uradnik v Budimpešti. Popolne se je poročil, ponoči sta se z ženo sprla zaradi dote, zjutraj sta bila pa že ločena. Po prepiru je mož pobegnil od svoje žene, ki je zjutraj vložila tožbo za ločitev zakona in sodišče je napravilo izjemo, da je zakon takoj ločilo. Tako sta bila poročena samo 12 ur.

Mož se je pred sodiščem zagovarjal, da sta hotela z ženo po poročni gostiji na ženitovanjsko potovanje in ko je hotel dobiti ženo doto, ga je tast pretepel. Zato je od žene pobegnil in se ni hotel več vrniti. Sodišče je sicer dognalo, da to ni res, toda zakonca sta bila zadovoljna z ločitvijo in tako je bilo njuni želji ugodeno.

Skopa mati.

— Jurček, pravi oče, — pojdi pogledat brata, ki sem ti ga pravkar kupil. Jurček pa dobro pozna skopost svoje mame in vzdihne: Ah, kaj bo, ko mamica zve, da si ji zopet povzročil nepotrebnne stroške.

Gospa in služkinja.

— Marička, ali ste osnažili vso medenino? — Da, gospa, razen vašega nakita.

Prava guvernantka.

— Zakaj ste pa bili odpušteni? — vpraša gospodinja guvernant, ki bi rada dobila službo.

— Ker sem pozabila kopati otroke. Otroci v en glas: — Vzemij jo, mamica, vzemi jo!

V tramvaju.

— Naša mladina ne pozna olike. — Kako to? Saj vam je ta mladenič pravkar odstopil svoje mesto. — Ze res, toda moja žena še vedno stoji zunaj.

Solnce in mraz

Vaša koža potrebuje nove hrane, ker se vam je pri solnčenju in kopanju poleti izsušila. Koža brez masčobne hitro ostari, postane nagrbčena, hrapava, razpokana, lišajeva.

Največji sovražniki lepe kože so: mraz, veter, megla in dež. Da se izognete tem maščevalcem lepote, uporabljajte URAN KREMO; tudi ako slučajno imate hrapavo, razpokano, nagubano in lišajevno kožo, vam krema URAN odstrani vse madeže. Mamice, negujte tudi vaša otročičke z URAN KREMO, ki je tudi za nežno kožo prvovrstna. — Dobiva se v lekarnah, drogerijah in drugih strokovnih trgovinah. Cena velike škatle Din 12.—, male Din 5.—.

Zapomnite si besede: »Lepota ima silno moč, Da srce od srca ne more proč!«

Modna konfekcija

Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 14. 11/7

Čeprav imate dežnik vas bo zeblo.

Plašljivi povrniki si kupite. Tkanine pri:

ZLENDER

Mestni trg 22

VSako MNOŽINO JABOLK razpošilja tvrdka Martin Šumer, Konjice. 4002

ZIMSKA JABOLKA

prodaja
Gospodarska zveza
LJUBLJANA

Ia KOSTANJ

(maroni) kg Din 3.80. Vreče 50 kg 190.— Din, franko kupčeva posta, razpošilja

G. Drechsler. Tuzla 4063

Ostanite danes zvečer doma!

Plošče in gramofon si izposodite pri:

„ŠLAGER“
Aleksandrova cesta 4,
prehod »Viktorije«

SOLE IN SAMOSTANI!

Velika izbira volne, umetne svilne, kongrea, štranina, jute, platna v barvah, tusora, sukanca, igel, bombaža, gobelina, kelim-del in ves C. M. S. pribor. Tvorica šablona za predtiskarije. Specialna trgovina in atelje ročnih del Kruševič, Zagreb, Radičeva ul. 5. 4057

SLUŽBE

MLADO DEKLE
sprejme Porenta, Virmaše 16,
p. Škofja Loka. 4059

STANOVANJA

TRISOBNO STANOVANJE
lepo, solčno, z verando in kopalnico ter vsem komfortom — se odda s 1. novembrom v vili na Dolenjski cesti št. 33 (pred gostilno pri Plankarju). 4043

VELIKO PRAZNO SOBO
s posebnim vzhodom oddam takoj. — Parket, elektrika. — Rožna dolina, Cesta X, št. 25 (pod Rožnikom). 4042

DOPISOVANJE

LJUBKO GOSPODINJO
do 22 let, iz boljše družine, želi spoznati gospod radi skupnega obiskovanja plesnih večerov in zabav. — Ponudbe pod »Ljubka 3979« na upravo »Slov. Nar.«

KUPINI

MOSKO ZIMSKO SUKNJO
za srednjo postavu poceni kupim. Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Suknjac«. 4062

LINOLEJ V VELIKI IZBIRI
-A.E. SKABERNE

PRODAM

MURVINO GRMICEVJE
prodam za jesensko posetev. Pojavnika daje E. Seitz, Maribor, Copena 3. 4058

VEČ POHISTVA
dobro ohranjenega, radi selitve naprodam po nizki ceni. — Kje pove upr. »Slov. Nar.« 4061

MAJHNO POSESTVO
prodam. Potrebno četrtna denarja, drugo pa knjižnica. — Krčevina, Rubniško selo 6 — Maribor. 4060

SUHE GOBE

in fižol kupuje vse leto in plačuje čim višje cene.
M. Geršak & Co.,
LJUBLJANA Prečna ulica 4.

PRISTNO PORTUGALKO Ia

izpod preče od 16. t. m. naprej v vsaki množini po zmerni dnevni ceni razpošilja t. t.

FRAN JAKOVAC
veletrg. z vinom, Jastrebarsko

Naroči se direktno. — Naročila sprejemajo tudi: za Gorenjsko g. Fran Brulc, gostilna »Pri zlati ribi«, Kranj; za Dolenjsko g. Rajko Picsek, trgovec in gostilničar, Ortnak.

Večja množina nakulturnega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda